

het kerkge-
bracht kunnen
niet prettig
aan de ge-
behooren te
en goeroe het
gebruikt. Een
nals van alle
de afscheids-
mijn verblijf
en kinderen
ij het bidden
nder het eten
net dienen en
e vrouwen en
ok als er geen
lisschen werd
aar een man-
wel mee aan-
ij gehad had.
llen over mijn
DE VRIES.

in vele geloof-
getuigenis is
k voor onzen
ten opzichte
ie. Men gaat
vergeet te on-
ovige wereld
l eerder ont-
vergisten zich
der hunnen.
rotestant, een
ke zijn vriend
het feit, dat
en hem volg-
wet van 1857
ad Groen een
en, waren ter
t zij zich ver-
ateert in zijn
e Vinet", dat
lle gebied ge-
abele en ijve-
len van 1789.
van 1830 toe,
een vrijzinnig
orde moest
stand komen
istendom. Hij
of wijsgeer.
oms beter be-
zijn werken.
d aanhalen.
Vinet in de
ng der zonde
was het niet.
kant in tegen-
een noot, dien
— d. j. Ver-
den auteur.
n voorstelling
ik zeg niet
roefgebed" —
wuste, innige
l, den mensch
htvaardigheid
onschuld, on-
die alleen veel
indt vóór de
met God is
of liever be-
ad doorstaan,
at hij overwon-
die oorspron-
ij het verlies
er in hebben
hij viel, maar
a een schitte-
innaar zijn in
en de mensch-

heid triumfeert, zooals zij viel in den eersten Adam. Vereenigd met Christus vindt de mensch, hetgeen hij zou hebben ontvangen, als de eerste Adam de proef glansrijk had doorstaan. De eerste eenheid — unité — werd nu eensgezindheid — union. Dit was het doel van God, toen Hij ons onderwierp aan de proef, ons schenkende het groote goed, het ontwaken der vrijheid. Hier denkt men aan het huidige existentialisme. God wilde, dat onze eenheid met Hem — de union — zou zijn de vrucht van onze eigen keuze. En dat was een geweldige vooruitgang, vergeleken met dien eersten staat. Daarom heeft een der kerkvaders — Augustinus — gesproken van den val als: Felix culpa, gelukkige schuld. Het was niet de fout, die gelukkig maakte, want deze fout zou funest zijn geweest, als de reparatie ons werk had moeten zijn. Wat gelukkig moet genoemd, dat was de proef. Het was deze simpele vraag, die Adam gesteld werd door God, welke in onze consciëntie wekte het onderscheid van Gods wil en onzen wil, die ons scheidde van God om ons te beter met Hem te vereenigen. Het blijven der eerste eenheid zou fataal zijn geweest. Zij miste het karakter der moraal, het glorieus stempel der vrijheid. De mensch werd nu eerst verantwoordelijk.

Zoover de noot.
Om Vinet goed te verstaan moeten wij letten op de twee begrippen waarmede hij gedurig werkt: de evidentie, de klaarblijkelijkheid, het zien, en de certitude, de zekerheid. De evidentie was er in den eersten staat. Het objectieve drong zich zoo op aan Adam, dat hij zag, en niet geloofde. De zekerheid komt echter, als het zien verdwijnt, zij komt op uit het binnenste, is volkomen subjectief. Dan gelooven wij zonder zien. Wij hebben dan eerst religie.

De mensch was toch eerst geen individu, geen persoonlijkheid. Die wordt hij door de proef, door de keuze; hij moet nog altijd door den twijfel heen. Het geloof moet geheel zijn een zaak van hemzelf. Als de proef niet ware gekomen zouden alle menschen volkomen gelijk zijn geweest. Verschil van meening, van inzicht was dan niet mogelijk. De mensch was er, niet het individu. Restauratie had er ook niet kunnen komen. Er zou geen plaats zijn geweest voor werkelijk beminnen of gehoorzamen. Met zijn gelijken zou hij als in een storm zijn voortgedreven, maar hij zou het doel, dat God met hem had, niet hebben bereikt. De menschheid ware getemd, en meer niet. Alles zou wel volmaakt zijn geweest, maar zonder vooruitgang. En God had geregeerd een intelligente schepping, maar absoluut gelijk aan de rest der natuur. De mensch zou hebben gehoorzaamd als de ster of de plant. Hij zou niet hebben gehoorzaamd.

Zoo was feitelijk ook nog de toestand onder het Oude Israël, dat leefde in zulke theocratie, waar alleen het zien beslist. Het zien door wonderen. Geloof was er niet. Ook geen religie, slechts een voorbereiding tot religie. Evidentie, geen certitude.

Het was zoo als met den bouw van een gewelf. Zoolang dit niet klaar is, wordt het nog gesteund door een houten getimmerte, maar als de hocksteen is ingevoegd, dan wordt dat getimmerte weggenomen. Het gewelf staat door eigen kracht. Jezus Christus is die hocksteen.

En wel zijn er in den eersten tijd van Zijn omwandelings op aarde en bij de apostelen nog wonderen, maar die verdwijnen allengs. Het zien verdwijnt, de evidentie valt, het geloof, de zekerheid komt.

Het doel was toch niet onmiddellijk een volk te vormen, doch slechts individueele geloovigen. Het christendom is een individueele religie. Ware dit niet de uitkomst geweest van het kruis, Jezus zou niet hebben gezegd: het is volbracht. Dan was het christendom iets tijdelijks geweest. Het had door iets beters moeten worden vervangen. Het christelijk geloof is slechts het volmaakte geloof in zooverre het is het geloof der vrijheid. En dan volgt een beroep op Jacobus 1: 25.

De proef, niet de val, die er eigenlijk niet was, omdat de mensch in zijn wezen, zijn consciëntie, die goddelijk is, goed bleef, heeft den mensch gemaakt tot het wezen, dat door vrije keuze door den twijfel heen komt tot het geloof. Dan is de mensch eerst waarlijk persoon, individu, dat zich onderscheidt van God en van den naaste, maar, gerestaureerd, de eensgezindheid vindt met God.

En dat alles bloeit op uit de aanraking van God met de consciëntie; uit het binnenste van den mensch.

Omdat de mensch een persoon is, moet God het ook zijn. Zoodra er een wezen is, dat God kan denken, is er een God. De duivel zelf moet het erkennen en hij siddert. Er zijn twee rebele dingen: God in zich zelf; en de gedachte van God in den mensch. Naarmate die gedachte zich terugtrekt verdwijnt ook de realiteit. Het subjectivisme in het kwadraat.

Nu is de mensch bezwiken voor de proef, maar God is in Christus mensch geworden, en dat beteekende den dood, het kruis. Maar de mensch ervaart nu de mogelijkheid der restauratie. God wil vergeven, dat zegt hem het kruis van Christus.

De mensch was wel geschonden, doordat hij in de proef bezweek, maar niet in het innigste van zijn wezen: de consciëntie. Dat is de ambassadeur van God in ons. Dat is God zelve, want de eer, die wij den gezant brengen, zullen wij den vorst niet weigeren.

De mensch moet nu een keuze doen en zich tot God keeren en de kerk is niet meer, dan dat vele menschen

dezelfde keuze doen en zich zoo in vrijheid samenvoegen.

Het is wel duidelijk hoever deze overigens zoo sympathieke geniale figuur van de eenvoudige gehoorzaamheid der Schrift was afgeweken. Groen keerde zich alleen tegen zijn opvatting van den staat als een vinding van den satan. Hij zag niet, hoe deze beschouwing in direct verband stond met Vinets filosofisch geloof.

Het is wel merkwaardig de groote overeenkomst te ontwaren tusschen Vinets beschouwingen en de theologie van Brunner en Barth.

Het subjectivisme gaat bij de laatstgenoemden echter veel verder. Zoo is het steeds. De afglijding wordt, als wij eens op dien weg zijn, steeds erger.

Trouwens, Vinet schrapte in de laatste uitgaven zijner werken alles wat op het christelijk belijden nog geleek. Het pleit voor zijn eerlijkheid.

Heel onze kerkstrijd van thans gaat feitelijk ook tegen dat ingevaarlijk subjectivisme, dat zoeken der zekerheid in eigen hart, als men niet genoeg heeft aan Gods beloften, in den doop beteekend en verzegeld.

De Ned. Herv. kerk verbeeldt zich tot reformatie te komen, maar verdwaalt in het Barthianisme. Maar als wij hooren van een synodocratisch predikant, die hier te lande meehelp getrouwe dienaren des Woords uit te bannen, en nu, in Indië gekomen, zich voegt bij de Ned. Herv. kerk daár, dan wordt het duidelijk welk gevaar ons bedreigt inzonderheid in onze dagen.

Wij leeren opnieuw van hoe groote beteekenis het is voor de kerk van Christus dat zij een recht inzicht heeft in het verbond. Vinet doet ons dat zien.

Hij wilde van de erfzonde niets weten, en hij zag ook niet, dat de tweede Adam, zooals hij den Christus steeds noemt, aan het kruis onze schuld heeft gedragen en verzoening heeft teweeg gebracht. Hij zegt ergens nog wel, dat, als de zonde overdraagbaar is, de rechtvaardiging het ook moet zijn, doch zijn individualisme en subjectivisme dreeven hem al verder op den verkeerden weg.

Men zegt nu, dat wij voorwerpelijks zijn. Maar dat is onzin. Heel die tegenstelling tusschen het voorwerpelijke en onderwerpelijke is door en door vals.

Het gaat er om of de mensch de eerste zal zijn, dan wel de Drieëenige God, Die ons Zijn Woord heeft gegeven.

Zooewel in het voorwerpelijke als in het onderwerpelijke stelt de mensch zich op den voorgrond, wordt hij de soevereine, die of de waarheid uit het eigen hart wil delven, of haar buiten zich stelt, zonder dat zij macht over hem heeft. In beide gevallen heerscht het ongelooft.

Het is wel juist, dat wij steeds wakende moeten zijn, omdat wij zoo licht in het kwade vallen.

God de Heere geve daarom, dat de Reformatie, die Hij ons weer schonk in Zijn genade, steeds meer gansch ons leven in groote gehoorzaamheid aan Schrift en belijdenis moge beheerschen.

Met hartelijke groeten en heilbode.

Uw toegenegen
MARNIX.

Theologische docenten, die niet geschorst worden.

Toen in 1893 de opleidingsstrijd der kerken begon te verteren, werd vaak opgemerkt: de universiteiten leveren steeds het gevaar. Kuypers, „Heraut“ 29 Jan. 1893, vatte daarop vlam. Hij schreef:

En dan is het volkomen waar, dat het Universitair onderwijs, denk slechts aan Arminius, zeer vaak in ketterij verloopen is, en aan de kerken veel kwaad heeft berokkend.

Alleen maar, om nu uw lezers tot een juist oordeel in staat te stellen, en eerlijk voor God en menschen te staan, moet ge er dan bijvoegen, dat precies hetzelfde van de Theologische school geldt.

Om uit den tegenwoordigen tijd slechts een drietal voorbeelden te noemen.

Te Lausanne is Prof. Arstié niet aan de Universiteit, maar aan de Theologische school der Vrije kerken geplaatst, en deze hoogleeraar heeft in stilte jarenlang zijn studenten afgeleid van de belijdenis der waarheid, en is nu eerst, nu door zijn invloed de jeugdige predikanten in hun groote meerderheid ongelooftig waren geworden, voor zijn geloof uitgekomen, terwijl niemand hem nu meer kan afzetten, daar hij het geloof juist in de kerken ondermijnd heeft.

In Engeland leidde Spurgeon zijn aanstaande predikers niet op aan een universiteit, maar aan een theologische school, die geheel en al onder de leiding en het toezicht der kerken stond. Toch was de uitkomst, dat toen Spurgeon ontdekte dat er vuur van ketterij smeulde, hij op de eerste kerkelijke vergadering de beste de meesten zijner oud-leerlingen tegenover zich kreeg, en dat slechts zeer enkelen het voor de waarheid opnamen.

Ook in Schotland, om ons nu tot deze drie voorbeelden te bepalen, is de opleiding door de vrije kerken niet universitair gemaakt, maar aan Theologische scholen gebonden.

En wat anders is ook daar de uitkomst geweest, dan dat de Docenten der Theologische scholen van lieverleê in de stoutste ontkenningen van Gods waarheid vervallen zijn, en dat de Synodale vergaderingen, omdat de geest der aldus opgeleide predikanten reeds geheel ondermijnd was, deze Docenten, die ten eenen male Gods Woord aanrandden, niet afgezet, maar toegejuicht en gekroond hebben.

Men zal toestemmen: Eerlijkheid en goede trouw eischen, dat zulke voorbeelden, naast en tegenover het voorbeeld van Arminius, duidelijk aan de geloovigen voor oogen worden gesteld.

We gelooven, dat Kuypers gelijk heeft. Waarom konden ook de te Kampen geposteerde, maar „Amsterdam“ tenslotte kiezende docenten het gebouw Oudestraat zonder bezwaar van zoovele kerken bezet houden? Hoewel ze „in de stoutste ontkenningen“ (theoretisch en factisch) „van Gods waarheid“ (aangaande wat binden of niet binden mag en aangaande het kerkrecht) „vervallen zijn“? Omdat de geest der aldus opgeleide predikanten reeds geheel ondermijnd was.

Een reden te meer voor ons, om toe te zien op ons zelf, en om onze Theologische Hoogeschool, nu ze weer haar karakter herwonnen heeft, geen oogenblik geestelijk los te laten, en in den partijstrijd te dompelen. Gelukkig, dat we daarvan ook geen spoor meer zien.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.
(Onderhoudende Art. 31 K.O.)

Tweetal te:
Haarlemmermeer-Oostzijde: A. Hordijk te Loenen a. d. Vecht en J. Meester te Brouwershaven.

Beroepen te:
Eindhoven: J. F. Wijnhoud te Middelstum.
Haarlemmermeer-O.Z. en Hoofddorp: J. Meester te Brouwershaven.

Afscheid van:
2e Exploërmond: C. Stam; tekst Openb. 3:11 en 12a.

Intrede te:
Ermelo: C. Stam.

— TREEBEEK. Het voorloopig adres van Ds J. Zwart is: Brunssum, Haansberg 118.

— Ds P. RULLMANN, die tijdelijk woonde in de Ned. Herv. Pastorie te Dantumawoude, heeft doordat de Kerkeraad te Driesum er in geslaagd is een woning als pastorie aan te koopen, daarin zijn intrek kunnen nemen, zoodat zijn adres thans is: Geref. Pastorie „Sinne Wente“, Driesum.

— SOEST. 1 Dec. '46—1 Juni '47, op den dag af een half jaar. De eerste datum was de dag onzer openbare vrijmaking; de tweede die van de ingebruik-neming van ons eigen vergadergebouwtje, een nette, eenvoudige gelegenheid met 70 zitplaatsen.

Hoe opgewekt klom er, ook over de omgeving, ons eerste psalmgezang: „Eerlang gedenkt hieraan het wereldronde...“

Onze consulens, Ds J. Waagmeester van Baarn, was onze voorganger. Aan de hand van Hand. 2:33 bepaalde hij onze aandacht bij de eigenlijke beteekenis van het Pinkstergebeuren: de komst hier op aarde, in de kerk, van den Heiligen Geest, nadat onze Heere Jezus Christus zelf, Dien, naar 's Vaders belofte, als vrucht van Zijn verlossingswerk, ontvangen had. Het Pinksterfeest de kroon onzer heilige herinneringsdagen, zal slechts overtroffen worden door de wederkomst des Heeren op de wolken.

Het lokaal was meer dan vol. Een deputatie van het Gemeentebestuur was mede aanwezig.

Volgens een wijs besluit van den Kerkeraad werden geen „toespraken“ gehouden.

— HAARLEMMERMEER. De kerk van Haarlemmermeer O.Z. heeft een combinatie aangegaan met de kleine gemeente van Hoofddorp. De beide kerkeraden hebben ter voorziening in de vacature Ds F. Mul het beroepingswerk ter hand genomen.

— PIJNACKER. Nadat we in September '44 ons vrijmaakten van de kerkzonden en gingen inwonen bij de Geref. Kerk van Berkel en Rodenrijs, mochten we Zondag 25 Mei beleven, dat de Koning der Kerk met ons op dien dag in Pijnacker weer opnieuw tot openbaring wilde komen. We hielden wel diensten onder de kerk van Berkel, maar nu zijn er dan weer ambten en bedieningen. Langs dezen weg bevelen we onze kleine kerk bij de andere in den lande aan voor de vervulling van den dienst des Woords des Zondags.

Correspondentie-adres: Praeses br. E. Bauw, Stationsstraat 37; Scriba br. P. v. d. Stoep, Zuiderstr. 22; Diaken G. F. Uithoven, Thelandscheweg 57.

— LOCHEM. Met het oog op personen, die in Lochem hunne vacantie doorbrengen, deelen wij mee, dat vanwege de Kerk van Neede hier regelmatig diensten worden gehouden, zooveel mogelijk om de 14 dagen. Deze diensten vinden plaats in het gebouw „De Toekomst“, Burg. Leenstraat, 's Zondagsavonds om half acht. De e.v. diensten zullen D.V. zijn op Zondag 15 en 29 Juni.